

OOIEVAARS IN DE BOLLENSTREEK.

De meesten onder u, lezers van De Strandloper, zullen inmiddels mondeling of door de streekpers op de hoogte zijn gebracht van de succesvolle broedpoging van Ooievaars in het Lisserbos.

Het lijkt mij zinnig de gang van zaken rond dit broedgeval eens op een rij te zetten.

Het begint eigenlijk in Noordwijk.

Noël Aarts ontdekt op 25 maart 1988 een paartje Ooievaars boven Offem, dat al vechtend met Blauwe Reigers een plaatsje probeert te veroveren op het landgoed. Nadien worden nog tot 5 april regelmatig Ooievaars rond Offem waargenomen.

Tevens kwamen er berichten uit Warmond (W.J.Hooijmans) dat ook daar diverse Ooievaars in strijd gewikkeld waren met Blauwe Reigers met kennelijk hetzelfde doel. Beide keren moesten de Ooievaars het afleggen tegen de Blauwe Reigers, die reeds hun broedplaatsen in gebruik hadden genomen.

Op 29 april reed ik langs de Leidse Vaart nabij de 2 watermolens, toen plotseling een Ooievaar langs de sloot opdook. Na enkele minuten landde een Blauwe Reiger vlak naast de Ooievaar en poogde deze te verdrijven. De vogel gooide echter de kop de rug en joed de reiger op de vlucht. Dit interesseerde mij zeer en bleef nog even staan kijken. Evenlater vloog de Ooievaar echter toch weg en nam, dankzij het mooie weer, snel hoogte en verdween in de richting van het Lisserbos. Daar daalde hij echter weer snel en landde in de hoek van het bos waar ook de bekende reigerkolonie zich bevindt.

De eerste week van mei verschenen in de streekpers berichten dat regelmatig Ooievaars werden waargenomen rond de sportvelden aan de Spekkelaan. Dit in combinatie met mijn eigen waarneming, deden het vermoeden ontstaan dat hier wel eens Ooievaars een plaatsje gevonden zouden kunnen hebben. Gezien het tijdsverschil en de gelijke terreinkeuze is het heel goed mogelijk dat de waarnemingen in Noordwijk, Warmond en Lisse hetzelfde paar betreffen. Dit ondanks het feit, dat het bij één waarneming zelfs om 3 individuen ging!

Diverse keren mislukte het bij een bezoek het nest in het Lisserbos te lokaliseren. Nadat de heer Koning uit Lisse mededeelde, dat het echt zeker was dat zij er broedden, ondernam ik nog een poging om de broedplaats te lokaliseren en dit keer met succes.

Hoog bovenin een grote grove den was een plaats gevonden voor een groot nest. Of hierbij gebruik is gemaakt van een oud reigernest of dat het geheel zelf is gebouwd, is mij nog steeds niet geheel zeker.

Goed verscholen en op slechts één plaats zichtbaar, was goed te zien, dat de vogel op het nest geringd was met nummer 729. Af en toe was er even iets te zien van jongen in het nest, die toen vermoedelijk 2 weken oud waren. Tijdens 1½ uur waarnemen is de andere oudervogel niet bij het nest geweest.

Bij een volgend bezoek bleek de andere oudervogel op het nest aanwezig te zijn. Deze bleek ook geringd te zijn en wel met nummer 738. Beide vogels bleken in 1982 in het nest van Wassenaar bij het dierenpark te zijn geringd. Broer en zus dus!

We mogen gezien het opvallende gedrag aannemen dat dit de eerste serieuze broedpoging van de vogels is geweest. Deze Ooievaars waren beide reeds 6 jaar en dat is best vrij oud aangezien de meeste Ooievaars na 3 à 4 jaar geslachtsrijp zijn en gaan broeden.

Te raden valt of het aan de kwaliteit van het biotoop en nestplaatskeuze of andere omstandigheden lag, dat deze Ooievaars reeds 6 jaar oud waren bij hun eerste broedpoging.

De 2 jongen groeiden echter voorspoedig op ondanks een duidelijk grootteverschil. Uit opmerkingen bleek, dat de oudervogels niet alleen de polder maar ook het dorp Lisse gebruikten als fourageergebied. Daar waren het de fbewoners die met brood! en zoude haring! de vogels "hielpen".

Op 18 juli zag ik voor het eerst dat alleen de 2 jongen nog op het nest zaten. Op 8 augustus was dit nog het geval, maar van de heer Hollander vernam ik dat ze regelmatig het nest verlieten. ook de jongen bleken hun weg richting Lisse gevonden te hebben, want er verschenen regelmatig 4 Ooievaars in het dorp.

Tevredenheid alom. Dat na zo'n 50 jaar weer een paartje Ooievaars met succes heeft gebroed in de Bollenstreek. Toch zijn een paar kanttekeningen te maken bij dit broedgeval.

1e. In het succes delen zeker de mensen van het ooievaarsdorp Het Liesveld. De ouders van het broedpaar in Lisse, het Wassenaarse ooievaarspaar, bestaat uit een Liesveldooievaar vrouwtje en een wild mannetje. Het is echter het enige broedpaar in de wijde omgeving. De jongen, die zoals Ooievaars betaamd, een nestplaats in de buurt zoeken, waren door gebrek aan andere vogels gedwongen onderling met elkaar te paren. Als dit zo door blijft gaan, zal door inteelt deze familie langzamerhand degenereren. Het zal dus zaak zijn, door gebrek aan wilde exemplaren, op korte termijn andere Liesveldooievaars in deze richting los te laten om voor de nodige bloedverversing te kunnen zorgen.

2e. De huidige Ooievaars in onze omgeving zijn geen Afrikatrekkers meer. In de winter zwerven zij rond en trekken hooguit 100-200 kilometer zuidwaarts. In die tijd zal enige bijvoeding onontbeerlijk zijn. Willen we echter nog van wilde vogels blijven spreken, dan zal het voeren in de broedplaats, zoals nu in Lisse gebeurt, moeten stoppen. We kunnen anders gaan spreken in termen van "eendjes voeren" en dat is niet de bedoeling van het ooievaarsproject. Blijken de Ooievaars zonder mensenhulp geen jongen groot te brengen, dan moeten we constateren dat die omgeving ongeschikt is voor deze vogels. Alleen kwaliteitsverbetering van de weidegebieden kan dan als zinnige oplossing gezien worden.

Ondanks al deze opmerkingen hoop ik natuurlijk dat volgend jaar de Ooievaars onze omgeving weer zullen opsieren.

Hein Verkade.